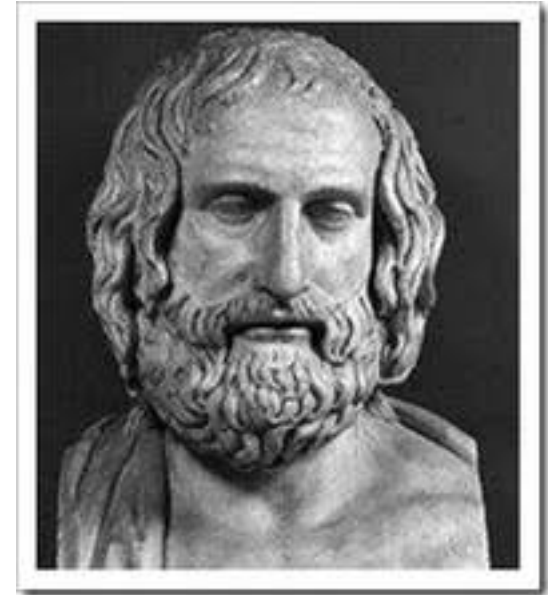

1. 24.02.2021
ΕΙΣΑΓΩΓΗ. ΠΛΑΤΩΝ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ.
2. 3.03.2021
Ο ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΚΑΙ ΠΛΑΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ.
3. 10.03.2021
Ο ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ. 309Α-316Α.
4. 17.03.2021
Ο ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ. Η ΑΡΕΤΗ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΔΙΔΑΧΤΕΙ; 316Β-324Δ.
5. 24.03.2021
Ο ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ. Η ΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ. 324Δ-328Δ.
6. 31.03.2021
Ο ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ. ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ ΣΥΖΥΤΗΣΗ ΣΩΚΡΑΤΗ ΚΑΙ ΠΡΩΤΑΓΟΡΑ. 328Δ-334C.
7. 7.04.2021
Ο ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ. ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ. 334C-338E.
8. 14.04.2021
Ο ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ. Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΩΔΗΣ ΤΟΥ ΣΙΜΩΝΙΔΗ. ΑΝΤΙΦΑΣΗ. 339Α-342Α.
9. 21.04.2021
Ο ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ. Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΩΔΗΣ ΤΟΥ ΣΙΜΩΝΙΔΗ. 342Α-347Α.
10. 12.05.2021
Ο ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ. Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΩΔΗΣ ΚΑΙ Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ. 347Α-348C.
11. 19.05.2021
Ο ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ. ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ ΣΥΖΥΤΗΣΗ ΣΩΚΡΑΤΗ ΚΑΙ ΠΡΩΤΑΓΟΡΑ. 348C-351E.
12. 26.05.2021
Ο ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ. Η ΣΟΦΙΑ ΣΤΙΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ. 351E-358Α.
13. 2.06.2021
Ο ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ. 358Α-362Α.
14. 9.06.2021
ΟΙ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΣΤΟΥΣ ΜΕΤΑΠΕΙΤΑ ΔΙΩΝΕΣ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Στο κείμενο *Πρωταγόρας* του Πλάτωνος

Κείμενο

Burnet, J., Plato. Opera, Vol. III (Oxford University Press, 1922). (Greek with critical apparatus)

Μεταφράσεις και υπομνήματα

Denyer, N., Plato. Protagoras (Cambridge University Press, 2008). (Greek with English commentary)

Lombardo, S. & Bell, K., Plato. Protagoras (Hackett Publishing, 1992). (English with notes)

Taylor, C. C. W., Plato. Protagoras, Revised Edition (Oxford University Press, 1990). (English with commentary)

Ηλίας Σ. Σπυρόπουλος, Πλάτων-Πρωταγόρας, εκδ. Ζήτρος, 2009

Βασίλης Κύρκος, Αρχαίος Ελληνικός Διαφωτισμός και Σοφιστική, Αθήνα, 1992

Νικ. Ζαφειρίου και Ν. και Κ. Ελεπούλου "Πλάτωνος Πρωταγόρας", 1963

Bernd Manuwald (Übersetzer): Platon: Protagoras. Übersetzung und Kommentar (= Platon: Werke, hrsg. von Ernst Heitsch und Carl Werner Müller, Bd. VI 2). Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen 1999

Rudolf Rufener (Übersetzer): Platon: Protagoras. Artemis & Winkler, Düsseldorf 2005, (mit Einführung von Thomas Alexander Szlezák)

Balaban O. 1999. *Plato and Protagoras. Truth and Relativism in Ancient Greek Philosophy*. Lexington Books, Lanham.

Buchheim, T. 1984. Maß haben und Maß sein. Überlegungen zum platonischen ‚Protagoras‘. In: *Zeitschrift für philosophische Forschung* 38, 629–637.

Grossmann, G. 1978. Platon und Protagoras. In: *Zeitschrift für philosophische Forschung* 32, 510–525.

Στον σοφιστή Πρωταγόρα

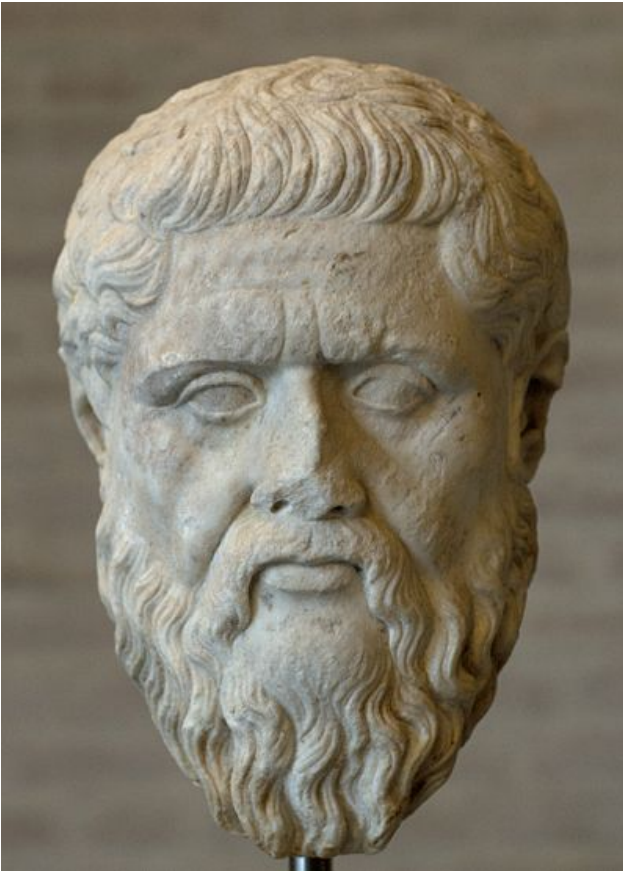
Παπαδής Δημήτρης, 1989-1990. «Η έννοια της δημοκρατίας στον Πρωταγόρα και τον Αριστοτέλη». *Φιλοσοφία* 19-20, 179-195

Bartlett, R., 2016. *Sophistry and Political Philosophy: Protagoras' Challenge to Socrates*. Univ. of Chicago.

Guthrie, W. K. C., 1977. *The Sophists*. New York: Cambridge University Press.

van Ophuijsen, J.M., van Raalte, M., Stork, P., 2013. *Protagoras of Abdera: The Man and His Measure*. Brill.

1. 24.02.2021
ΕΙΣΑΓΩΓΗ. ΠΛΑΤΩΝ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ.

Πλάτων (427 π.Χ. –347 π.Χ.)

Για τον Πλάτωνα η φιλοσοφία είναι μια διαδικασία διδαχής, η οποία προϋποθέτει πάντοτε δύο πόλους, κατά βάση ανισότιμους: έναν γνώστη και έναν μούμενο, έναν δάσκαλο και έναν μαθητή.

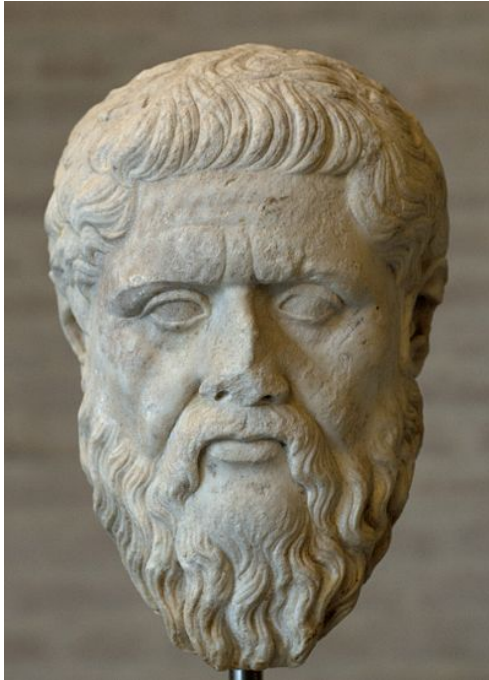
Ο φιλοσοφικός λόγος είναι ο λόγος του δασκάλου και όχι εν γένει ο λόγος του σοφού. Και είναι ένας λόγος με συγκεκριμένη στόχευση: επιδιώκει τη διαμόρφωση του ήθους του μαθητή, την καλλιέργεια της ψυχής του.

Η φιλοσοφία εγγράφεται στην ψυχή του νέου, μετασηματίζοντάς την, και χαρακτηρίζεται από τον Πλάτωνα ως *ψυχαγωγία* - αγωγή της ψυχής (Φαίδρος 271c).

Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία

1. 24.02.2021

ΕΙΣΑΓΩΓΗ. ΠΛΑΤΩΝ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ.

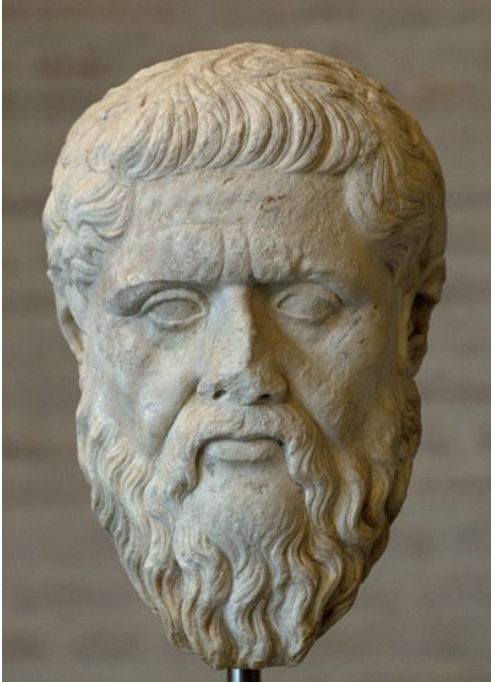
Για να λειτουργήσει επομένως ο φιλόσοφος χρειάζεται μια σχολή.

Στο εσωτερικό της σχολής θα διαμορφωθεί ο ίδιος και, όταν έρθει η ώρα, θα αναλάβει με τη σειρά του να διαμορφώσει τους δικούς του μαθητές. Η φιλοσοφική εκπαίδευση, όπως την αντιλαμβάνεται ο Πλάτων, είναι ιδιαίτερα επίπονη και μακρόχρονη διαδικασία. Περιλαμβάνει την ισόρροπη ανάπτυξη του σώματος και της ψυχής του μαθητή, την ανάδειξη των φυσικών του δεξιοτήτων, τη βαθμιαία εξοικείωσή του με τις επιστήμες, και ιδίως με τα μαθηματικά, και τέλος, στην ηλικία της ωριμότητας, τη μύησή του στη φιλοσοφία. Η φιλοσοφία λοιπόν είναι το ύψιστο «μάθημα», η κορύφωση της εκπαιδευτικής πορείας - ένα μάθημα που απευθύνεται μόνο σε όσους έχουν περάσει με επιτυχία όλα τα προηγούμενα στάδια, έχουν αποδείξει τη φυσική τους προδιάθεση και τις ιδιαίτερες ικανότητές τους και έχουν αποφασίσει να αφιερωθούν στον φιλοσοφικό τρόπο ζωής.

Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία

1. 24.02.2021

ΕΙΣΑΓΩΓΗ. ΠΛΑΤΩΝ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ.

Στο πλατωνικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα είναι εμφανείς οι πυθαγόρειες επιδράσεις. Ο Πλάτων δεν κρύβει τον θαυμασμό του για τον τρόπο οργάνωσης των Πυθαγορείων, πραγματικό του δάσκαλο όμως θεωρεί τον Σωκράτη.

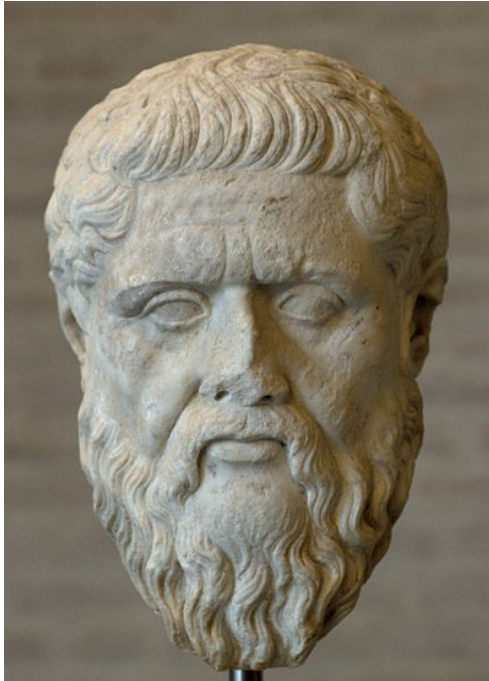
Όπως για τον Σωκράτη, έτσι και για τον Πλάτωνα οι δεσμοί της φιλοσοφίας με την πόλη-κράτος είναι άρρηκτοι. Η πλατωνική φιλοσοφία στοχεύει στον μετασχηματισμό των πολιτικών θεσμών και των ηθικών αντιλήψεων των ανθρώπων - είναι μια φιλοσοφία κατά βάση πολιτική.

Ο πλατωνικός φιλόσοφος δεν θα επιδιώξει την απομόνωση και την αποχή από τα κοινά προκρίνοντας την προσωπική του σωτηρία. Εκείνο που προέχει είναι η σωτηρία ολόκληρης της πόλης.

Η δίκαιη πολιτεία είναι αυτή που επιτυγχάνει τη σωστή συναρμογή και την ισορροπία όλων των μερών της.

1. 24.02.2021
ΕΙΣΑΓΩΓΗ. ΠΛΑΤΩΝ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ.

Πλάτων, Πολιτεία 519e-520a

Τον νόμο δεν τον ενδιαφέρει πώς μια συγκεκριμένη ομάδα στην πόλη θα γίνει ιδιαίτερα ευτυχισμένη, αλλά αναζητεί τρόπους ώστε η ευτυχία αυτή να πραγματοποιηθεί για όλη την πόλη συνενώνοντας τους πολίτες με την πειθώ αλλά και τον εξαναγκασμό, κάνοντάς τους να δίνουν ο ένας στον άλλο την ωφέλεια που μπορεί ο καθένας να προσφέρει στο σύνολο· και πλάθει ο νόμος τέτοιους άνδρες στην πόλη όχι για να τους αφήνει έπειτα να τραβούν κατά κει που αρέσει στον καθένα αλλά για να τους χρησιμοποιεί ο ίδιος για την ενίσχυση της ενότητας της πόλης.

Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία

1. 24.02.2021

ΕΙΣΑΓΩΓΗ. ΠΛΑΤΩΝ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ.

Αν το όραμα του συνολικού μετασχηματισμού της κοινωνίας έμοιαζε ανέφικτο, αφού θα προσέκρουε πάντοτε στα συμφέροντα των αντίθετων ομάδων και στις φιλοδοξίες των ισχυρών, θα μπορούσε τουλάχιστον να δημιουργηθεί μια μικρογραφία της ιδανικής πολιτείας μέσα στην Αθήνα, ένας πυρήνας αντίστασης στα επικρατούντα ήθη.

Έτσι γεννήθηκε η ιδέα της **ίδρυσης της πλατωνικής Ακαδημίας** το 387 π.Χ. Η Ακαδημία υπήρξε ένας θεσμός καινοτομικός. Θα πρέπει να τη φανταστούμε σαν μια κλειστή οργάνωση ομοϊδεατών, που αποφάσισαν να ζήσουν από κοινού μια ζωή αφοσιωμένη στη φιλοσοφία και στην επιστημονική γνώση.

Υπήρξε κατά κάποιο τρόπο το πρώτο πανεπιστήμιο της αρχαιότητας, μια κλειστή σχολή φιλοσοφίας: είχε ιεραρχική δομή με επικεφαλής έναν σχολάρχη, ειδικευμένους ερευνητές, δασκάλους και μαθητές, τακτικά και δόκιμα μέλη. Το γνωστικό ιδεώδες, η αναζήτηση της αλήθειας, λειτουργούσε ως συνεκτικός δεσμός των μελών της πλατωνικής Ακαδημίας. Για τον Πλάτωνα ωστόσο η γνώση είχε αξία μόνο αν οδηγούσε στην ηθική βελτίωση των ατόμων και στην ευδαιμονία του συνόλου.

Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία

1. 24.02.2021

ΕΙΣΑΓΩΓΗ. ΠΛΑΤΩΝ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ.

Στην Ακαδημία συσπειρώθηκαν ορισμένα από τα πιο δημιουργικά μυαλά του 4ου αιώνα: ο μαθηματικός Θεαίτητος, οι αστρονόμοι Εύδοξος, Κάλλιππος και Ηρακλείδης, οι φιλόσοφοι Σπεύσιππος, Ξενοκράτης, Φίλιππος και, φυσικά, ο Αριστοτέλης, ο οποίος πέρασε είκοσι ολόκληρα χρόνια στο εσωτερικό της Ακαδημίας. Στο δημιουργικό αυτό περιβάλλον βρήκε διέξοδο η ενεργητικότητα του Πλάτωνα μέχρι τον θάνατό του το 347 π.Χ. Με δεδομένη την προτίμησή του για την προφορική επικοινωνία, υποθέτουμε ότι το μεγαλύτερο μέρος της δραστηριότητάς του αφιερώθηκε στη διδασκαλία και στη διάπλαση των μαθητών του. Λέγεται μάλιστα ότι τα πιο δύσκολα και κεντρικά ζητήματα της πλατωνικής φιλοσοφίας, αν και αποτελούσαν αντικείμενο διδασκαλίας και συζήτησης σε στενό κύκλο προχωρημένων μαθητών, δεν πήραν ποτέ γραπτή μορφή, για να μην προδοθούν τα νοήματά τους.

Το σίγουρο πάντως είναι ότι όλοι οι διάλογοι της ωριμότητας του Πλάτωνα γράφθηκαν, διαβάστηκαν και συζητήθηκαν μέσα στην Ακαδημία.

Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία

1. 24.02.2021

ΕΙΣΑΓΩΓΗ. ΠΛΑΤΩΝ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ.

Για την ιστορία της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας η ίδρυση και η εδραίωση της πλατωνικής Ακαδημίας αποτελεί σημείο καμπής. Έκτοτε είναι αδιανόητη η μοναχική άσκηση της φιλοσοφίας. Ήδη στο τέλος του 4ου αιώνα, λίγα χρόνια μετά τον θάνατο του Πλάτωνα, στην Αθήνα λειτουργούν άλλες τρεις σημαντικές φιλοσοφικές σχολές, πλήρως οργανωμένες (το Λύκειο του Αριστοτέλη, η Στοά, και ο Κήπος του Επίκουρου), χωρίς να υπολογίσουμε τους πολυάριθμους κύκλους των σωκρατικών, οι οποίοι μάλλον δεν απέκτησαν ποτέ αυστηρή οργάνωση. Ο επίδοξος φιλόσοφος σπουδάζει λοιπόν σε κάποια σχολή και, κατά κανόνα, διατηρεί τον δεσμό του με τη σχολή αυτή. Ακόμη όμως κι αν είναι αυτοδίδακτος ή αν έχει διαρρήξει τους δεσμούς του με τους δασκάλους του, αισθάνεται και τότε υποχρεωμένος να ενταχθεί σε μια ομάδα. Η ιστορία της αρχαίας φιλοσοφίας γίνεται πλέον η ιστορία των αντιμαχόμενων φιλοσοφικών σχολών.

Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία

1. 24.02.2021

ΕΙΣΑΓΩΓΗ. ΠΛΑΤΩΝ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ.

Η φιλοσοφική μύηση του Πλάτωνα πραγματοποιήθηκε μέσα στον κύκλο του Σωκράτη. Ο Πλάτων ήταν ένας από τους λίγους σωκρατικούς, που όχι μόνο άλλαξαν στάση ζωής επηρεασμένοι από την έντονη προσωπικότητα του δασκάλου τους, αλλά και προσπάθησαν να αξιοποιήσουν τα φιλοσοφικά του διδάγματα.

Στην πλατωνική φιλοσοφία ενσωματώνονται στοιχεία από πολλές προγενέστερες πηγές - λ.χ. από τη φιλοσοφία του Παρμενίδη ή των Πυθαγορείων. Καμία όμως επίδραση δεν μπορεί να συγκριθεί με τη σωκρατική.

Διάλογος στη λογοτεχνία λέγεται η ανταλλαγή φράσεων ανάμεσα στα πρόσωπα ενός ποιήματος ή πεζογραφήματος, τα οποία είναι είτε φανταστικά είτε πραγματικά.

Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία

1. 24.02.2021

ΕΙΣΑΓΩΓΗ. ΠΛΑΤΩΝ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ.

Είναι πολύ πιθανό ότι ο Πλάτων γράφει τα πρώτα του έργα αμέσως μετά τον θάνατο του Σωκράτη. Οι πρώτοι πλατωνικοί διάλογοι αναφέρονται στις τελευταίες μέρες του δασκάλου του, και ο στόχος τους είναι σαφώς απολογητικός: επιζητούν να δικαιώσουν τον Σωκράτη, δείχνοντας πόσο άδικη ήταν η καταδίκη του.

Η *Απολογία Σωκράτους*, ο *Κρίτων*, ο *Ευθύφρων* είναι δείγματα τέτοιων έργων. Θα ακολουθήσει μια ομάδα διαλόγων στους οποίους προβάλλεται η ουσιαστική διαφορά του Σωκράτη από τους σοφιστές και η ευεργετική επίδρασή του στους νέους της αθηναϊκής αριστοκρατίας. Οι διάλογοι αυτοί είναι σαφώς πιο τεχνικοί και το φιλοσοφικό τους περιεχόμενο βαθύτερο - ο *Χαρμίδης*, ο *Πρωταγόρας* και ο *Γοργίας* είναι φιλοσοφικά αριστουργήματα. Ο Πλάτων είναι μάλλον ο πρώτος που συνέλαβε την ιδέα ότι η μορφή του διαλόγου είναι η πιο πρόσφορη επιλογή για να παρουσιαστεί στο κοινό ο Σωκράτης με τη μεγαλύτερη ζωντάνια και ρεαλιστικότητα. Την ίδια εποχή και άλλοι μαθητές του Σωκράτη καταφεύγουν στην ίδια λύση. Έτσι δημιουργείται ένα νέο λογοτεχνικό είδος, ο φιλοσοφικός διάλογος, που γνωρίζει μεγάλη άνθιση κατά τον 4ο αιώνα π.Χ .

Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία

1. 24.02.2021

ΕΙΣΑΓΩΓΗ. ΠΛΑΤΩΝ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ.

Ο Πλάτων έγραψε τριάντα τέσσερις διάλογους.

Οι ειδικοί ξεχωρίζουν τους διάλογους της ωριμότητας του Πλάτωνα από τους πρώιμους σωκρατικούς διάλογους, θεωρώντας ότι βαθμιαία ο Πλάτων αποδεσμεύθηκε από την επιρροή του Σωκράτη, οπότε από ένα σημείο και μετά εκφράζει στους διάλογους τις δικές του φιλοσοφικές θέσεις. Τοποθετούν μάλιστα συνήθως την τομή το 387 π.Χ., όταν ο Πλάτων επιστρέφει από τη Σικελία και ιδρύει την Ακαδημία.

Στην περίοδο της ωριμότητας εντάσσουν τέσσερις σημαντικούς διάλογους, όπου ο Πλάτων εκθέτει τη θεωρία των Ιδεών: τον *Φαίδωνα*, το *Συμπόσιο*, την *Πολιτεία* και τον *Φαίδρο*.

Ακολουθεί η γερωντική φάση της πλατωνικής φιλοσοφίας, που προετοιμάζεται από διαλόγους όπως ο *Θεαίτητος* και ο *Παρμενίδης*, και εκτίθεται στον *Σοφιστή*, τον *Πολιτικό*, τον *Τίμαιο*, τον *Φίληβο* και τους *Νόμους*.

Είναι προφανές ότι **ο διαλογικός τρόπος γραφής** αποτελεί συνειδητή επιλογή του Πλάτωνα και συνδέεται με τη φύση της ίδιας της φιλοσοφίας του .

Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία

1. 24.02.2021
ΕΙΣΑΓΩΓΗ. ΠΛΑΤΩΝ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ.

Σε πρώτη προσέγγιση ένας πλατωνικός διάλογος θυμίζει θεατρικό έργο. Φέρνει μπροστά μας, σε έναν προσεκτικά στημένο σκηνικό διάκοσμο, ιστορικά πρόσωπα του 5ου αιώνα π.Χ. που συζητούν με πάθος σημαντικά προβλήματα της ζωής τους, χρησιμοποιώντας μια γλώσσα τρέχουσα και κατανοητή.

Οι συζητήσεις άλλοτε καταλήγουν σε απορία, και άλλοτε ο πρωταγωνιστής (κατά κανόνα, ο Σωκράτης) επιβάλλει την άποψή του. Όλοι οι διάλογοι είναι γραμμένοι με τέτοιο τρόπο ώστε να διαβάζονται ως αυτοδύναμα έργα· δεν προϋποθέτουν ειδικές γνώσεις ούτε παραπέμπουν σε άλλα κείμενα του ίδιου ή άλλου συγγραφέα.

Τα πρόσωπα των πλατωνικών διαλόγων λειτουργούν αποκλειστικά ως φορείς επιχειρημάτων. Η συζήτηση που παρακολουθούμε είναι μια συνεχής εναλλαγή ερωτήσεων και απαντήσεων.

Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία

1. 24.02.2021

ΕΙΣΑΓΩΓΗ. ΠΛΑΤΩΝ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ.

Ένα βασικό ερώτημα τίθεται και ακολουθεί μια πρώτη απόπειρα απάντησης· η απάντηση υπονομεύεται μέσα από εύστοχη σειρά ερωτημάτων, και ακολουθεί μια άλλη απάντηση. Για να προωθηθεί αυτού του είδους η συζήτηση, είναι χαρακτηριστικό ότι στο προσκήνιο των διαλόγων εμφανίζονται πάντοτε μόνο δύο πρόσωπα. Όταν υπάρχουν περισσότερα, αυτά είτε παραμένουν από την αρχή ως το τέλος βουβά είτε περιμένουν τη σειρά τους για να πάρουν τη σκυτάλη του λόγου από τον προηγούμενο συνομιλητή. Όσο για τη συζήτηση, αυτή δεν είναι ποτέ ισότιμη, με την υπεροχή να γέρνει άλλοτε προς τη μεριά του ενός συνομιλητή και άλλοτε προς του άλλου. Γίνεται εξ αρχής σαφές ότι ένα μόνο πρόσωπο είναι ο γνώστης, ο δάσκαλος, αυτός που αναλαμβάνει τον ρόλο του ελέγχοντος. Οι άλλοι είναι είτε αδαείς, είτε δοκησίσοφοι, είτε μαθητές, είτε καλοί και βοηθητικοί συνομιλητές. Και στο τέλος υπάρχει πάντοτε νικητής και ηττημένος. Ένας τέτοιος διάλογος θυμίζει όμως περισσότερο μάθημα σε φιλοσοφικό σεμινάριο παρά τυχαία συνάντηση στην αθηναϊκή αγορά.

1. 24.02.2021

ΕΙΣΑΓΩΓΗ. ΠΛΑΤΩΝ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ.

Ο Πλάτων επιλέγει να γράψει διαλόγους. Η επιλογή αυτή εναρμονίζεται με την πεποίθησή του ότι η φιλοσοφία είναι κατά κύριο λόγο «μάθημα», ζωντανή δηλαδή ανταλλαγή επιχειρημάτων για ζητήματα ζωτικής σημασίας ανάμεσα σε δάσκαλο και μαθητή. Ο διάλογος είναι το γραπτό κείμενο που, επειδή είναι πιο κοντά στην προφορική ανταλλαγή, αίρει ως έναν βαθμό τα μειονεκτήματα του γραπτού λόγου.

Το τίμημα ωστόσο αυτής της επιλογής είναι σημαντικό: ο συγγραφέας των πλατωνικών διαλόγων κρατά μια απόσταση από τα γραπτά του, καλυπτόμενος από ανωνυμία.

Ο πρωταγωνιστής του διαλόγου είναι ο κυρίαρχος της συζήτησης, δεν διστάζει όμως να προβάλλει τις αμφιβολίες ή τα διλήμματά του, να υποστηρίζει κάποιες φορές αδύναμα επιχειρήματα, να πέφτει ακόμη και σε αντιφάσεις. Ένα από τα διδάγματα της πλατωνικής διαλεκτικής είναι ότι όλες οι θέσεις είναι ευάλωτες στον έλεγχο.

Με τους διαλόγους του ο Πλάτων δείχνει να πιστεύει ότι η πραγματική φιλοσοφία δεν μπορεί ποτέ να πάρει τη μορφή συστηματικού δόγματος, άκαμπτου δηλαδή και οριστικού συστήματος. Εκείνο που προέχει είναι ο σωστός τρόπος να τίθενται τα σημαντικά προβλήματα και να ελέγχονται οι προτεινόμενες λύσεις.

1. 24.02.2021
ΕΙΣΑΓΩΓΗ. ΠΛΑΤΩΝ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ.

ΟΙ ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

Η καθιερωμένη κατάταξη των πλατωνικών διαλόγων
σε τρεις φάσεις

1. ΠΡΩΙΜΟΙ (αλφαβητικά)

Αλκιβιάδης ή *Περί ανθρώπου φύσεως*
Απολογία Σωκράτους
Γοργίας ή *Περί ρητορικής*
Ευθύφρων ή *Περί οσίου*
Ιππίας μείζων ή *Περί του καλού*
[Ιππίας ελάττων ή *Περί του ψεύδους*]
Των ή *Περί Ιλιάδος*
Κρίτων ή *Περί πρακτέου*
Λάχης ή *Περί ανδρείας*
Λύσις ή *Περί φιλίας*
Μενέξενος ή *Επιτάφιος ηθικός*
Πρωταγόρας ή *Σοφισταί*
Χαρμίδης ή *Περί σωφροσύνης*

Μεταβατικοί

Ευθύδημος ή *Εριστικός*
Κρατύλος ή *Περί ονομάτων ορθότητας*
Μένων ή *Περί αρετής*

2. ΜΕΣΟΙ (κατά χρονολογική σειρά)

Φαίδων ή *Περί ψυχής*
Συμπόσιον ή *Περί έρωτος*
Πολιτεία ή *Περί δικαίου*
Φαίδρος ή *Περί καλού*

Μεταβατικοί

Θεαίτητος ή *Περί επιστήμης*
Παρμενίδης ή *Περί ιδεών*

3. ΥΣΤΕΡΟΙ (κατά χρονολογική σειρά)

Σοφιστής ή *Περί του όντος*
Πολιτικός ή *Περί βασιλείας*
Τίμαιος ή *Περί φύσεως*
Κριτίας ή *Ατλαντικός*
Φίληβος ή *Περί ηδονής*
Νόμοι ή *Περί νομοθεσίας*